

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kedd, Október 6.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyzet-centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilvántartás soronként 40 fillér.

Az aradi tizenhárom.

Kolozsvár, okt. 5.

Október hatodika az osztrák gyávaságnak és jellemtelenségnek a nevenapja. Aki történelmünkben akarja megmagyarázni, mi az országgyűlésség, mondja csak röviden ezt: október hatodika. Mint a villamos reflektor a koromsötét éjszakába, úgy világít be ez a dátum Ausztria történelmi lelkületébe. És szemünk elé tár minden hitszegést, amit Ausztria részéről negyedszázad éve szenvedett a magyar. Igen, Ausztriának ma van nevenapja.

Tizenhárom haltak meg e napon Aradon. Hősök. Vértanúk. Halálal. Dobjuk — innen a távolból is — a kegyelet és hála virágát a sírukra. S magasztos példájukból merítsünk erőt a haza szeretetére. És bátorságot, férfias lelkiert. Mert mindakettőre szükségünk van.

A mostani válságos időkben a felsőes botlásoknak egész sorozata vonult fel az ország szeme előtt a történelem lapjaira. Valóságos visszafordulás volt. Aki ivadékaik között olvasni fogja e napok történetét, bizonyára észbe fog jutni Oxenstierne mondása, hogy: „mily kevés bölcseséggel kormányoztatik a világ“. És be fogja hajtani a lap csücskét, hogy megmutassa ösmerőseinek is, mosolyogva:

— Nézzétek, milyen bolond világ volt 1903-ban. Amikor még dualizmusban voltunk Ausztriával. Azzal, amelyik aztán beleolvadt a szlávokba és Németországba.

Ezeket a felsőes botlásokat a nemzet igazán féltékeny méltósággal fogadta. Felháborodott, de a sértést nem viszonozta sértéssel. Csak türelemmel. A nemzet vár, mikor mulik el az osztrák „roham“ s foglalja el helyét újra a józan belátás. Mert a nemzet várhat. Mivel a nemzet örökéletű. A nemzet tehát szemet is hunyhat ama felsőes botlások előtt. A nemzet megbocsáthat, mert a nemzet mindenható. A haza az oltár s mi valamennyien előtté térdelünk. Aki pedig nem akar térdre borulni előtte, azt térdre borítjuk. Ezért lehetünk mi türelmesen várók és megbocsátók; mert mi vagyunk az erő, hatalom és az örökélet.

A legfelső botlások azonban egyelőre még helyre nem hozhattak. A királyi manifestum ugyan azt a látszatot viselte magán, hogy a hadparancs értéke kellő semmisségére leszállították, — ám ez a látszat csalt. A királyi manifestum csak újabb pofon volt; de olyan pofon, amelyet engesztelő szándékkal adtak. Köszönjük legalább a jó szándékot, de ki kell mondanunk, hogy a legfelső botlások jóvátételét tisztelettel elvárjuk az alkotmányos magyar királytól. Elvégre, ha október hatodika van is, azért még nem vagyunk Aradon, akartam mondani negyvenkilencben s ma nem a félrevezetett itju császárral van dolgunk, hanem a — félrevezetett öreg királylyal. A magyar király pedig tudni fogja, mi a kötelessége nemzetével szemben, amely a feledés fátyolát dobta a multra és a magyar alkotmánnyal szemben, amelyre ő éstanácsadóként dobta a feledés fátyolát. Ennélfogva királyunk és hazánk iránt tartozó teljes hűséggel kérjük ő felségét, rántsa le a magyar alkotmány parancsairól a rádobott fátyolt s idézze emlékébe a törvényoikeket, melyeket szentesített. És amelyekre megesküdött. Amelyeket tehát meg is akar tartani s másokkal is meg akar tartatni. Nem pedig, mintha nem volnának, eltakargatni. Mert, ha ezt a fátyolt sürgősen el nem távolítják odafent Bécsben, akkor idelent Magyarországon majd a nemzet találja fel-

lebbenteni a másikat, a multra vetett fátyolt.

A nemzet feledni akarta sakarja a mulat. Október hatodikán csak a hála és kegyelet virágait hinti a vértanúk szent hamvaiba és nem nézi, ki állította a bitót. A nemzet megbocsátott, mert királyhő akar maradni s a mult hibáért nem akarta lángra borítani a jövőt. A nemzet tiszteli öreg királyát, de elvárja — és joggal várja el — hogy királyja is tisztelje a nemzet jogait. Ezeket tiszteletben tartani és minden külső befolyás ellen megvédeni első sorban a királynak kötelessége s az alkotmányos magyar király tudni fogja e kötelességét. És akkor újra kivirul a béke olajága. Addig nem.

Addig az aradi tizenhárom lelke lebeg közöttünk.

Zsoldos László.

= Csehek és magyarok.

Klofác cseh képviselő, a cseh radikálisok vezére táviratot intézett Polónyi Gézához, illetőleg a függetlenségi pártokhoz, melynek nem közönséges jelentősége van: mert nem egyszerű udvariasság, hanem valóságos politikai nyilatkozat és program. A távirat, melynek szövege francia, magyar nyelven így szól:

Polónyi Géza követ urnak

Budapest.

Páris, október 3. Fogadják ön és barátai legmelegebb köszönelünket azért, hogy fölismerék, ki a mi közös gyilkosunk. Vívják meg végig a harcot a német elnyomás ellen, amelytől csak a cseh állam védheti meg önmagát. A hadsereg az az intézmény, amely germanizálni akar bennünket. Minden német rosszszáshoz és hitványasághoz példaképe dr. Körber miniszterelnök. Az ő távozása szerencse volna önmaguknak is, nekünk is. Klofác, prágai képviselő.

Ezzel a távirattal egy cseh-magyar szövetség első szála szövődnek. Kellő ápolással ez a gyümölcs hamar meg is ér, ami okvetlenül az osztrák perpotentia halálát jelentené. A két nép érdekei teljesen azonosak, a szövetség a lehető legtermészetesebb és az osztrák-germán irány előtti a legfeljettebb. Csehország valaha hatalmas önálló királyság volt és éppen úgy nyögi a több százados jármót, mint mi. Ha a csehek és magyarok komolyan összefolynak, Ausztria végorája ült. A cseh rokonszev megnyilatkozása már így magában is nagy hatást fog Bécsben tenni.

Khuen a királlyal.

— Döntés nem történt. —

Express tudósítás.

Budapest, okt. 5.

Óriási érdeklődéssel várta a közvélemény a bukott miniszterelnök, gróf Khuen-Héderváry mai audienciáját. Súlyos, szinte megoldhatatlannak látszó krízis sorsa függ attól az elhatározástól, amely a királyi kihallgatáson kifejezések jut.

A bankgassei palota kires társalgószobáját valósággal megszállva tartják a külföldi lapok tudósítói. Ott vannak reggeli nyolc óra óta az összes bécsi és budapesti lapok munkatársai is. A miniszterelnököt senki sem látta. Sokan megkísérelték, hogy bejuthassanak hozzá, de senkit sem fogad. Az újságírók várva-várják a király futárját, aki a meghívólevelet hozza. De tizenegy óráig nem jött senki. Kilenc óra után gróf Széchényi Gyula tett látogatást a bukott miniszterelnökönél, ahol fél-órát időzött.

Csak dél felé derült ki, hogy a király már délelőtt tíz órákor fogadta gróf Khuen-Héderváryt, aki tegnap este érkezett Bécsbe. Az audiencia ötven óráig tartott sonnan a miniszterelnök egyenesen a szállóbeli lakására hajlatott, a hol bezárkózott. Az audiencia eredményéről csak annyi biztosat tudni, hogy döntés még nem történt, sőt a király még a miniszterelnök lemondására vonatkozólag sem nyilatkozott.

*

Más oldalról az hírlak, hogy a király a mai audiencián újra megbizta a miniszterelnököt a kormányalakítás-sal. Khuen plauzibilissé akarta tenni az

uralkodó előtt, hogy lehetetlenség neki kabinetalakításra vállalkoznia, de a király egyelőre ragaszkodott az elhatározásához. Ez az oka, hogy a mai kihallgatáson döntés nem történt.

Egészen biztos forrásból jelentik, hogy a király el van keseredve s hogy az erős kéz politikájában gondolja az egyetlen utat, amely kivezet a válságból. A nyilatkozataiból kitetszik, hogy éppen emiatt valószínűleg elmarad a politikusok várt meghívása is.

Politikusok között nagy az izgalom. Khuen déiben közel negyedőráig értekezett telefon útján Budapesttel.

Gállickó.

Kolozsvár, okt. 5.

(V. M.) Komoly, fontoskodó arccal járának a szabadelvűség nagyképtű állam-bölcsei. Imára kulcsolt kezek, az égre vetett tekintetek, homlokra szorított tenyér u on-utfelem. Könyben uszó szem, melancholikus hangulat, réveteg tekintet: léptenyomon, isteni pozok és mesébe illő szin-padi jelenetek kíséretében. Mi lesz a hazával? Mi lesz a magyar alkotmánnyal? Vészkiáltások töltik be a levegőt: jön az abszolutizmus!

Valóban nincsen mit csodálkoznia azon, ha a laikusok azreai oly könnyen felülnek a hangzatos frázisoknak, kereset jelszavuknak és a pozos, nagyképtű államférfiak hazafiasságának. Csak azok, kik ismerik a szabadelvűpárt multját, ismerik azokat az urakat, kik irányítják és vezetik a szabadelvű nyájat, — csak azok mosolyognak le a hazafiasság álarcába bujt maszkokat. Ohl az ilyen embert nem kábitják el a sóhajok....

Nagyképtűséggel és pozokkal végre is lehet politikát csinálni. Más fogalom a nagyképtűség és más fogalom a gyakorlati állam bölcsesség. Hungaria isten-asszony összeborzad a ti üléstektől, mert nincs vér karjaitokban. És mit ér a csókotok, ha nincs zámotjatok ha nincs beleöntve egész lelketek egész valótok? Mit érnek fontoskodó tekintetetek, ha üres a fejetek. Mit fejeznek ki merengő szemeketek, hisz üres és sivár a szívetek? Birtokaitokat, kiváltságaitokat és jogaitokat félítetek: nem a hont és nem a nemzetet. Különbőség van a réz és az arany közt, bár mind a kettő sárga is, fényes is. Hazafiaknak mutatjátok magatokat, pedig önzők vagytok; olyanok, mint a gállickó, mely kéket mutat, de sárgát fest....

Kinos vajdásban vergődik a szabadelvűpárt 9 tagu bizottsága, melynek feladata: megszűlni a katonai programot. Magában véve is elegendő teher és nyomor ez a programkészítő bizottság tagjaira, mert hiszen tudatában vannak, hogy megállapított programjuk döntő jelentőséggel fog birni a nemzeti küzdelemre, tehát vég-eredményében következő: az egységes magyar nemzet állam jövőjére. Egy szóval: a hazára, a nemzetre. Itt a feladat megoldását azonban jóval nehezíti az, hogy a programalkotó böles férfiak, nem a tudásuk, nem a lelkiismeretük és meggyőződésük segítségével igyekezzenek eleget tenni a tisztiknek. Neveléses! — ugyan ki fog halgatni szíve dobbanására, mikor olyan hangosan kiabál a gombjuk és a z-b. És e kettő csak úgy elégtelhető ki, ha a szabadelvűpárt jól viseli magát. A kilences bizottság nem feledkezhetik hát meg arról, hogy a párt programja a m. kir. szabadelvűség. Ez pedig azt jelenti, hogy a szabadelvű-program magában foglalja a Körberek és a Beck-ek összes perfid törekvéseit, az osztrák császári udvar aljas célzait. Ez a m. kir. szabadelvűség jelenti azt, hogy a szabadelvűpárt sohasem akarhat mást, csak azt, amit a korona akar. Innen magyarázható, hogy a chlopyi és császári parancsokkal szemben nem foglaltak állást, innen magyarázható, hogy kormány nélkül nem akarnak parlamenti tárgyalásokat folytatni, mert a szolgahad nem ismeri meg a leendő gazda izlését és szeszélyét; hiszen a hány ház, annyi szokás. Ez az oka annak, hogy nem a szabadelvűpárt programjával ül helyén a párt vezére, ki böles fellegős szerint csak az az idei kormányelnök lehet, hanem a miniszterelnök adta programmal elfogadása folytán marad uralkodó párt a liberálisok hada.

A mily nagy mértékben megnehezíti egyfelől a katonai bizottság munkáját a szabadelvű párt államcsináló jellege, éppen olyan mérvben megnehezíti az eredmény elérését a nemzetiek ősi virtusának morzsája, az Apponyi-féle elvek és program hatékonyabb föntartása és hangsúlyozása, mely a párt egységét is veszélyezteti, mert ezen elvek és program élénken diffundálnak a korona akaratával s így nem egészen fedik az „Oszerekek“ államcsináló meggyőződését. Apponyi a képviselőház július 22-iki ülésén a magyar vezényszóra vonatkozólag a következőket mondta: „hogy a magyar csapatoknál a szolgálatban és vezénytelben

a magyar nyelv érvényesüljön, olyan követelménynek tartom, melynek előbb-utóbb érvényesülnie kell.“ Tovább menőleg: „amint egy megfontolva kialakult nemzeti akarat ebben az irányban megnyilvánul, az alkotmányos királynál nem lesz akadály.“ Ime, világos tehát, hogy a volt nemzeti párt vezére a magyar vezényszó jogát elismeri és annak érvényesítéséhez reményeket fűz arra az esetre, ha „egy megfontolva kialakult nemzeti akarat ez irányban nyilvánul.“

Apponyinak mindenképpen igaza van. A magyar csapatokban igenis magyarnak kell lennie a vezényleti és szolgálati nyelvnek. Ehhez, mint önálló és független nemzetnek jogunk van. És e jogunk érvényesülési is fog, mihiely egy szívvel és lélekkel érvényesíteni akarjuk. Az állam fogalma, a korona és a nemzet viszonya, a nép felsége, hatalma, ereje és sulya mindannyi megdönthetetlen bizonyítékát képezi ez állítások igazának. Más kérdés azonban az, vajjon kialakulhat-e ez irányban a megfontolt nemzeti akarat?

Csak figyelemmel kell kísérni a kilences bizottság működését, csak szemmel kell tartani a „kaszinósok“ és „oszeresek“ aknamunkáját és rögtön tisztában vagyunk a helyzettel. Mert ki kezében van a kibontakozás kalauz botja, ha nem a katonai program készítő bizottság kezében? Ki kezében van az Ariadne fonala, melynek segítségével oly könnyen menekülhetünk a válság labirintjaitól, ha nem a szabadelvűpárt kezében? És éppen ez az, mely a megfontolva kialakult nemzeti akarat létrejöttét gátolja.

Ki az, ki bizalommal néz a kilences bizottság munkájának eredménye elé? Ki az, ki még ma sem ismeri Andrássy Gyula és Tisza István gróf urakat? Ki az, ki még ma sem ismeri Hieronymit, Széll Kálmánt és ki az, ki még ma is bizik Apponyiban és hívei állhatatosságában?

Ime a dicső emberek, kiknek a kezében van a nemzeti akarat megfontolt nyilvánulhatása!... Ime a dicső emberek, kik minduntalan a 67-es alapra és a 67-es törvényekre hivatkoznak! Andrássy gróf ur az alapon jelentette ki, hogy neki meggyőződése, hogy a hadsereg vezénynyelve csak német lehet, Tisza gróf ur ez alapon vállalkozott elnyomni a nemzeti küzdelmet, Széll Kálmán ez alapon jelentette ki, hogy a magyar miniszterelnököt nem kötelezi a magyar nemzet közérzlete, Hieronymi ur is 67-es alapon csinálta meg a jó vasuti gescheftet.

Nem igaz kegyelmes urak! A 67-es törvény nem a gazdaságokat szankcionálja! A 67-es alap nem követeli az osztrák törekvések támogatását, nem követeli a fekete-sárga érzelmek kultuszát. A 67-es törvényekben nincs sehol a német vezénynyelv joga elismerve. A 67-es törvény nem ismeri el a rezervált királyi jogok, hazug doktrínáját. Ilyen törvényeket Deák Ferencz nem hozott, nem alkotott. Azok, kik Deák tanítványainak és követőinek valják magukat, azok mocskolják be a mestert, azok hamisítják meg tanait? Így készülnek megünnepelni a „haza bölcsé“ születésének 100. évfordulóját? Nem bántja őket a lelkiismeret?....

.... Andrássy Gyula, Tisza István, Hieronymi és Széll Kálmán!... a haza államférfiai! Ilyen állambölcsek vezetnek és irányítják a kilences bizottságot és a szabadelvűpártot. Ezek lesznek a szabadelvűpárt katonai programjának szűlöi.... És milyen lehet az a szűlő, melynek ilyenek a szűlöi? Lehet-e más a gyermek, mint a milyen nemzője és szűlöje? Bizalommal nézhetjük-e a program-készítők munkáját? Remélhetjük-e tőlük a magyar vezényszó hajnalhasadását? Remélhetjük-e tőlük a meggyőződés szent szavát, a szív hazafias dobbanását? Remélhetjük-e hogy a vajudó bizottság megszűli „a megfontolva kialakult nemzeti akaratot“?....

Szűlőket és a gyáva nyul nubiai párduczozt?... Megváltoztatható-e a természet rendje és kívánható-e a gállickótól, hogy ha kéket mutat, hát ne fessen sárgát?....

Nagy katasztrófa a Wesselényi-utcában.

Nagy benzinrobbanás.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 5.

Tegnap délelőtt fél 11 órákor borzalmas szerencsétlenség történt a Wesselényi-utca 9. sz. alatt levő Fuhrmann Károly féle fűszerkereskedésben. Egy benzinnel telt hordó tartalma folyt szét és robbant fel hatalmas detonációval. A szerencsétlenség részletei a következők:

A jelzett időben a Wesselényi Miklós-utca 9. szám alatt Fuhrmann Károly fűszerkereskedő pincéjében egy nagy hordó benzin robbant fel. A robbanás hallatára egy pillanat alatt százakra menő ember-tömeg verődött össze a utcában, miközben a Fuhrmann üzlete kirakatának táblája

csőrémpölvő — ezerdarabban — hullott az aszfaltra. Ugyanabban a pillanatban rettenetes robaj hallatszott az udvar felől, az üzlet előtt pedig irtózatoss kóltással vérbe borulva egy asszony esett össze.

Az utca sebesültje.

Az asszonyt, ki az üzlet előtt összeesett, Kössyeyi Karolynának hívják. A robbanás pillanatában haladt el a fűszerkereskedés előtt. A hatalmas légnemástől nagy erővel kitolódott vastag kirakat üvegtáblából érte egy darab, mely oly súlyosan sújtotta a fején, hogy eszméletlenül került el a földön. A szerencsétlenül járt nőt a mentők vették gondjaikba.

Az üzlet sebesültje.

Az üzletben az alkalmazottakon kívül, kik valamennyien sértetlenül maradtak egy 12 éves kis leány Kapros Erzsike volt. A kis leány arcát és kezét sértették meg az üvegdarabok. E sebesülés azonban nem komolyabb jellegű.

Az összeomlott pince.

Ezalatt a kereskedés ajtaján és szétrepesztett ablakán át sűrű fehér füstgomoly ömlött ki. Az első percben azt hitték, hogy bolti tűz is kiütött s kezdtek az árukat kihordani az utcára. Nemsokára azonban rájöttek, hogy a pincében történt robbanás. Erre az udvarban levő pince felé toltak, hol elsőnyűlködve látták, hogy a pince összeomlott.

A harmadik áldozat.

Nemsokára elterjedt a megrázó hír, hogy a pince lezuhló oldalfalazata és boltízelete alátemettk: Hajós Márton boltiszo-gát, ki a pincében foglalatzkodott. A nagy megrázkóttatással fogadott hírre négy bátor tűzoltó behatolt a pincébe és kutatni kezdtek a szerencsétlen, élve eltemetett ember után. Hosszas kutatás után lelték csak fel. Irtózatoss helyzetben volt. Nyakáig elborította a sűrű kópor és füstgomoly. Csak a feje látszott ki, melyet eltörtött az irtózatoss szenvedés. A tűzoltók, kiknek a rendőrség emberei is segítségükre mentek, erre hozzálattak a szerencsétlen szaga kiszabadításához. Nagy erőfeszítéssel távolították el a kődarabokat és a test körül sűrűn felhalmozott omladékot.

Másfélórái kemény munka után sikerült érdekig kiásni a szerencsétlen, elhaló hangon nyöszörgő embert.

Dél már régen elmult, mire teljesen készen lettek munkájukkal a tűzoltók. Ekkor aztán átadták az iszonyatosan eltorzult, fejével jobbra-balra ítégető embert a mentőknek, kik sebeit kimosták és beszálították a sebesített klinikiára, hol konstalták, hogy combtörést szenvedett, ezenkívül fején van három sérülés.

A beomlott szoba.

A pince felett, hol a szerencsétlenség történt, lakik Katona József könyvelő, fiatal feleségével. A szobában Katonáné egyedül volt, mikor a robbanás történt. A szoba a robbanás után pár pillanatra beomlott. A szerencsétlen asszonyt a romok maguk alá temették. Azonban a gyorsan előszaladó emberek mielőtt nagyobb baj történt volna, kimentették és orvosi kezelést alá vették Katonának. A szobával szomszédos és egy deszkaját átjáróval egybekötött Szépl-utca 2. sz. ház oldalfalazata is beomlott. Itt Hochstein Tivadar makaróni-készítő lakik, az ő műhelyében is jelentékeny kárt okozott a robbanás.

A robbanás oka.

A robbanás a pincében elhelyezett nagy benzinhordó meggyladásából keletkezett. A nagy szerencsétlenséget különben gondatlanság, hanyagság okozta, mert a robbanás egy keletkezett, hogy a szerencsétlenül járt boltiszoaga nyitott lámpával járt-kelt a robbanó anyagokkal megtelített pincében.

A kár, mit a robbanás előidéztett igen nagy. A pinceomlás, a szobabeszűpődés és az elégett holmi mind igen érzékeny veszteséget jelentenek. Ezenkívül Hübschmann kereskedő is érzékeny károsodás érte, az ő pincéjének is megrepedtek a falai.

Beszélgetés Hajós Mártonnal.

Tudósítónk az est folyamán felkereste a robbanás egyik áldozatát, Hajós Mártont a Karolina-kórház sebészeti klinikáján. Hajós a közös betegszobában fekszik. Arca iszonyuan el van éktelenítve az égési sebektől. Fején három mély vágás van, jobb lába pedig el van törve.

Tudósítónk kérdéseire nyöszörgő, halk hangon adott rövid válaszokat. Elmondotta, hogy vizet vitt le a pincébe és éppen az ajtó felé tartott, midőn a benzin nagy dörökléssel felrobbant. Erre egy

pár pillanat alatt az alázuhánobolthajtás és vakolat annyira eltemette, hogy mozdulni sem tudott. Mikor magához tért, egy üreget vajt a fejének, hogy így némi levegőhöz jusson.

Az orvosi vélemény szerint Hajós állapota nem életveszélyes, de hónapokig eltarthat, míg felgyógyul.

Hajós különben maga is elmondotta tudósítónknak, hogy nyitott lámpával járt a pincében és csak is az okozhatta a szerencsétlenséget, melynek ő a legsúlyosabban adta meg az árát.

Rendőrség, tűzoltóság, mentők.

A szerencsétlenség színhelyére sok tűzoltó, rendőr és mentő vonult ki. A tűzoltóságot Szakáll Gábor felügyelő és Bartha György parancsnok vezették, a rendőrséget pedig Philippi Gyula és Wéber biztosok. Különösen a derék mentők végezték kötelességüket nagy gondnal, körültekintéssel és gyorsasággal.

Tűzveszedelem Szászfenesen

A pusztulás színhelyén.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Kolozsvár, okt. 5.

A tegnapi napon nagy elemi csapás látogatta meg a Kolozsvár közelében lévő községet. Délután tűz ütött ki Szabó József egyik gazdasági épületénél és a nagy szélvihar a vízihányt lekezdte körülbelül vagy 16 épület lett a lángok martaléka. A tűz színhelyére kiküldött tudósítónk részletes jelentése a következő:

Körülbelül déltájban hatalmas tűzláng csapott ki a Szabó József birtokán lévő egyik nagyobb istállóból. A tűzet azonnal észrevették és minden épkézláb ember sietett az oltáshoz. Am nem állottak rendelkezésre a kellő oltási eszközök és így a nagy szélben a tűz hamarosan tovább terjedt.

Egymásután kapott bele a tűz az egy frontban álló gazdasági épületekbe. A mentési munkálatok első sorban oda terjedtek, hogy az épületekben elhelyezett gazdasági állatok megmentessenek. Önfeláldozó munkával sikerült is a különböző istállókba kiterelni az állatokat.

Ezalatt természetesen a tűz kényekedve szerint terjedhetett. Mire az állatok mentését elvégezték, addigra már nemcsak a gazdasági épületek, de a szomszédos lakosság lakóháza is belekapott a tűz, úgy hogy alig egy óra alatt porrá égett: egy nagy téhen istálló, egy borjú istálló, egy malac-hizláló, egy deszkarakár, egy lóistálló, egy kocsiszín, valamint az ezek körül lévő kerítések.

Innen terjedt azután tovább a tűz mindenfelé.

Első sorban elhamvasztotta a szomszédos lakóházakat. A gazdasági épületeken kívül, ugyiszólván porrá égték: Oltán Mikolae, Oltán Joon, Marze Nikolae, Kimpian Nikolae, Marze Ilie, Székely György, Székely József, Marze György, Boszán Joon és ifj. Szelátyán Péter lakóházai, a hozzátartozó melléképületekkel együtt.

Ez utóbbi épp tegnapelőtt temette el az édes apját és tegnap hajléktalanra lett.

Legtovább égett a Szabó József tulajdonát képező jégverem, melynek szalmatehetőzetéből a szél mindjobban hordta széjjel az égő zsátránokat.

Komoly veszedelem fenyegette ott egy óriási ujonnan épült téhen-istálló, mely az égő jégverem közvetlen közelében van, azonban szerencsére azt sikerült megmenteni.

A takarmányokban sem esett kár, mert azokat vizes ponyvakkal takargatták be, úgy hogy a szél által szertevitt parázs nem tehetett azokban kárt.

A község különben a legteljesebb pusztulás képét mutatja. A leégett lakóházakból az utcára kerültek szegényes butorakokkal a kárvallottak és az asszonyok kezeit földre, jajgatva és sirva állják körül a szénné égett vaskókat.

Oltásról alig lehetett szó, mert a vízhiány azt nagyban akadályozta.

Három hat vízzel teljesen kimerítették, de az csak néhány csepp volt az irtózatos lángtengerhez.

A szászfenesiek segítségére a kolozsvári önkéntes tűzoltók közül sokan vonultak ki. A parancsnokok közül ugyan nem látnak senkit, de a legénység derekasan dolgozott és célszerű beosztásukat, valamint a rendelkezéseket dr. Óváry Elemér szinte önfeláldozó fáradsággal eszközölte.

Három óra tájban Szász-Lónáról is segítség érkezett a tűzhöz. Egy-kis fecskendővel érkeztek meg a szász-lónaiak, de minden kis segítség is nagy haszonnal járt.

A tűznél künn voltak különben a kolozsmonostori gazdasági intézet növendékei, akik ugyancsak fáradságtalan buzgalommal segítettek a veszedelem elfojtásában.

Délután 5 órakor végre sikerült legalább annyira elfojtani a tüzet, hogy újabb veszedelemtől nincs mit tartani. Az oltásnak egy sebesültyje is akadt: egy cigány jobb kezének egyik ujját sértette meg súlyosan oltás közben.

A tűz színhelyére 3 órakor gróf Beldi Ákos főispán is kikocsizott, de különben Kolozsvárról számosan mentek ki kocsin, biciklin és gyalogosan. Szabó József kára részben megtérült, mert épületei az „Adriai biztosító társaság”-nál biztosítva voltak, de a leégett lakóházak tulajdonosai nagy nyomorba jutottak, mert egyetlenegy épület sem volt biztosítva.

A leégették kétségbeesése ennél fogva igen nagy és kellene is valami akciót indítani felsegélyezésükre.

A tűz keletkezésének közvetlen okát még addig nem sikerült kideríteni; valószínűleg egy gondatlanul elhajított gyújtó okozta az egész katasztrófát.

Adó- és ujoncmegtágadás Tordán.

(Városi közgyűlés.)

Kolozsvár, okt. 5.

Torda város képviselőtestülete tegnap délután 3 órakor Egerházy Lajos indítványa következtében rendkívüli közgyűlést tartott, az adó- és ujoncmegtágadás ügyében.

Csongvay Domokos polgármester hazafias szellemű beszédrel nyitotta meg a közgyűlést és felkérte dr. Vertán Endre orsz. képviselő, bizottsági tagot, hogy adja elő javaslatát.

Dr. Vertán Endre a képviselőtestület lelkes éljenése és folytonos tetszésnyilvánításai közepette olvasta fel a határozati javaslatot, melyet nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadott a közgyűlés. Ennélfogva Torda város sem engedi elfogadni az állami adót és megtágadja az ujoncállásnál való segédkezést. Dr. Vertán Endre indítványának befejező része a következő:

Az arculapított nemzeti önérték felháborodásának teljes erejével tiltakozunk az ellen, hogy Magyarország ügyeibe idegen nemzet valaha beavatkozzék.

Ép ezért visszautasítjuk az osztrák miniszterelnöknek állítólag császára beleegyezésével tett mindazon kijelentését, mely ily beavatkozást foglal magában.

Magyarország önállóságát és állami függetlenségét soha fel nem adta.

Szerződést kötve az uralkodó házzal, tehát saját királyával szerződött és nem az örökös tartományokkal.

„Ezen szerződést kész leendő Magyarország mindég megtartani, de azt megváltoztatni és helyébe szorosabbat állítani, magát az örökös tartományok érdekeinek lekötni s ez által alkotmányos önállóságot lemondani szándéka nincs és nem is lehet.”

Ez volt a 67-iki kiegyezésnek eszméje, melyhez mint nemzeti létünk alapfeltételéhez a kiegyezést megalkotók oly görcsösen ragaszkodtak.

A hadsereg egységes vezérletére, vezényeltére és belsejére vonatkozó intézkedési jogot is ezért ruházta a nemzet felségjogok alapján saját királyára, hogy soha még kérdés tárgyává se legyen tehető ezeknek el nem ismert közössége.

Igaz ugyan, hogy a magyar nemzet a 67-iki kiegyezéskor ennek feltételül állította oda azt is, hogy az örökös tartományok az alkotmányos szabadság jöttelményeiben részesíthetnek, de e feltétel indoka az volt, hogy a személyében egyesült közös uralkodó jogára alatt élő összes népek szabadságot nyerve ismerjék meg ennek becsét s megismerve becsülsék másnak szabadságát.

Ezért hálát érdemelőnek s ha a helyett, hogy megszerzett alkotmányukért hálát szívvel igyekeznének a magyar nemzet önállóságát tiszteletben tartani, perfid módon és érthetetlen rövidlátással belögyeinkbe avatkoznak, érdekeinket a rég összetört összbirodalmi eszme érdekeinek akarnak kiszolgáltatni, ez ellen a nemzet öserejét és királyának alkotmányos érzetét hívjuk csatasorba.

Kívánjuk, hogy a hadsereg azon tisztjei, kik magyar honpolgárok, a magyar ezredekben álló magyar hadsereghez osztassanak be s ez ezredeik stratégiai önállóságukat biztosítása céljából műszaki csapatokkal láttassanak el.

A nemzet a királyával kötött s a 1867. XII. t.-e.-ben lefektetett egyezséget mindég becsületesen megtartotta.

Ez egyezés és az ennek alapján eszközölt véderő vizitáció ellenértéke gyanánt rendelte el a most kértnek teljesítését már 1868-ban a magyar király!

Sajnos — az elhangzott királyi szó is üres ígért maradt, mert végrehajtását megakadályozták azok, kik az egyezés kötelező erejét csak addig ismerik el, míg ez a magyar nemzetet kíván áldoztatni.

Tiltakozunk az ellen, hogy a most folyó nemzeti küzdelemben a nemzet ellen fegyverül használtassék fel a három évet kiszolgált katonák további bentartása és a hadseregnek önkéntes ujoncok általi kiegészítése. Szenteltett törvényeink szerint a szolgálati kötelezettség a közös hadsereg sorhadi állományában 3 évig tart és e kötelezettség a szolgálati idő tartama alatt teljesítendő, mely szolgálati idő az állományba vétel napjától számított azon utolsó év december 31-ig tart, mely utolsó évben a szolgálati kötelezettség teljesítése befejezett.

Mivel a szolgálati kötelezettség csak a törvényben meghatározott esetekben hosszabbítható meg, ne csak az állandó gyakorlatra való tekintettel, de a törvényből is kötelezetlenül megállapítható, hogy a szolgálati kötelezettség három évnél tovább nem terjed és az ezen túlkitöltött szolgálati idő magának a szolgálati kötelezettségnek fogalmát nem fedi, s csak azon időpontnak kezdő és véghatárait jelöli meg, melyekben e 3 évi szolgálati kötelezettség teljesítendő.

Törvénytelenség tartjuk tehát a hadvezetőség azon rendelkezését, melylyel a szolgálati kötelezettségüknek eleget tett katonákat további szolgálati feladatokra kényszeríti s ez által a törvényhozásnak fentartott jog körbe avatkozik, ezt önkényesen csorbítja s az állampolgároknak egy tekintélyes részét a törvényben megállapított időn túl is elvonja az ő életfentartó polgári foglalkozásától.

Ami az önkéntesek belépését illeti, törvényeink szerint ez is egyik módja a hadsereg kiegészítésének és így ép oly ujonc állítási módot képez, mint a rendes sorozás.

Mivel pedig az ujonc megajánlás szintén a nemzetnek fentartott jogot képez, mindaddig, míg a törvényhozás alkotmányos nyilatkozatát akarattal a hadseregnek ujoncok általi kiegészítése megengedve nincs, sem a hadvezetőségnek, sem senkinek nem lehet joga egyetlen ujoncot is besorozni és állományba venni, még ha önkéntesen jelentkeznek is ezek.

Végül tiltakozunk a törvényhozás által meg nem szavazott adóknak a beszedése ellen.

Az alkotmány az önkényuralom elleni hathatós védelmi fegyverül tiltotta el a meg nem szavazott adóknak beszedését.

Alkotmányunk és szabadságunk nem egyszer megkísérelt megüldözése között ez intézkedés mindig határos védelemnek bizonyult, melylyel törvényes alapon állva verhetünk vissza nem egy támadást.

E fegyvert kezeink közül kicsavarni nem engedjük és sem kifejezetten, sem precedensek alkotása által e jogunkról önkéntesen le nem mondunk.

A fejlődő nemzet alkotmányának is fejlődnie kell s nekünk, hazánk és a jövő nemzedékek iránti szent kötelességünk, hogy az őseink által örökségül hagyott alkotmányt és az ebben biztosított szabadságot nemcsak épségben fentartsuk, de a kor igényeinek megfelelően és a fejlődő nemzeti szellem alapján tovább fejlesszük és erősítsük.

Ép ezért Torda város képviselőtestülete, mint az alkotmányt és ősi szabadságát feltétlenül őrző magyar nemzetnek egyik tagja önkormányzati jogánál fogva, mely jogot az alkotmány védelmére nyert és akar bármely nehéz időben is érvényesíteni, ma sem zárkózik el eme hazafias kötelességeinek teljesítése elől.

Egyhangú szavazatai hozza meg tehát a következő

Határozatát.

A magyar országgyűlés a folyó 1903. évre sem a hadsereg részére ujoncot meg nem ajánlva, sem a közadók beszedésére felhatalmazást nem adván, Torda városa az ujoncállítást, törvényt és bár önkéntesen jelentkezők befogadása és a közadók beszedését, törvényt és az önkéntes fizetések elfogadása által törvénytelenség és alkotmányunkba ütköznek tartja; miért is utasítja közgeit, hogy a hadseregbe való belépésre önként jelentkezőknek a szükséges igazolványt ne szolgáltatassék ki és közadót mindaddig, míg a kormány annak beszedésére törvényes felhatalmazást nem nyer, még azoktól se fogadjanak el, kik ennek fizetésére önként jelentkeznek.

Pártunk szociális programja.

Irtá: Hentaller Lajos orsz. képviselő.

Budapest, okt. 5.

E héten tart értekezletet a függetlenségi párt az általános szavazati jog ügyében. Tényleg elérték az ideje, hogy e kérdésben pártunk nyíltan állást foglaljon.

Magához a párt közjogi programjához nincs joga senkinek hozzányúlni. Se hozzáadni valamit, se elvenni. Azt őseink igen jól megcsinálták e rövid mondatban foglalván össze: **Magyarország legyen önálló független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intézze minden ügyeit; mely teljes önállósággal bírjon a polgári közigazgatásról kivül a hadügy, pénzügy, külügy s közgazdaság minden ügyeiben.**

Ezt a programot magáévá teheti, aki igazán magyar akar lenni, aki hazáját igazán magyarrá akarja tenni, legyen az illető vörös repnblikánus, vagy leglojalisabb alattvaló. Ezen a programon tehát változtatni nemcsak nem kell, de nem is szabad.

Ezzel ellenkezőleg azonban tágítani, bővíteni kell a pártprogram szociális részét. Még pedig mielőbb.

Ezt a haladó korszak követeli meg. A méceszt és a fagygyertyát kiszorította a légszesz és villam; a cigánypostást a távirat és telefon. A haladó korszakemet megkötni nem lehet, ehhez kell tehát alkalmazni pártunk szociális politikáját is.

Megvagyunk győződve, hogy az a négy párttag, kik a szociális program kidolgozásával vannak megbízva, okosan oldják meg a kérdést. Nem is akarunk nekik sem

irányt szabni, sem elébük vágni, de azért kötelességünk röviden, dióhéjba szorítva elmondani e kérdésről nézeteinket, mi véleményünk az, hogy a függetlenségi pártnak a következő kérdésekre kell kiterjeszkednie:

1. Az általános szavazati jog a községekben titkos szavazással és választókerületi rendezéssel.

2. A teljes sajtószabadság és a gyülekezési jog.

3. Az állandó hadsereg megszüntetése és a néphadsereg felállítása.

4. A létminimum megállapítása és a fogyasztási adók megszüntetése.

5. A fokozatos adózás behozatala, az adókataszter mielőbbi kiigazítása és igazságos kulcs szerint való rendezése.

A latifundiumok és a fidei commissumok kérdésének demokratikus alapon való megoldása, nehogy előbb-utóbb Magyarország összes földbirtoka néhány fő kezébe kerüljön. A fidei commissumok olygarchikus intézményét I. Lipót hozta be 1687-ben viszont ajándék gyanánt a magyar főuraknak cserébe az arany bulla második záradékának eltörléséért.

7. Az ingyenes igazságszolgáltatás és a kötelező állami ingyenes oktatás behozatala.

8. A főrendiháznak közvetett választás után való újjászervezése olyan alapon, hogy minden megye, tekintet nélkül földrajzi terjedelmére és lakosságának számára, megyebizottsági tagjai után válaszszen két felsőházi tagot.

9. A nyomorgó alapság fizetésének rendezése és a papi nőtlenség megszüntetése.

10. A regale törvény revíziója és a dohány monopólium megszüntetése. A regale törvényt meg kell változtatni, mert az népünket a pálinka ivásra szoktatja és degenerálja, a dohánymonopóliumot pedig meg kell szüntetni, mert nagy jövedelmet hajt ugyan a dohány egyeduralma, de az arra fordított kiadás arányilag oly nagy, hogy viszontszolgáltatás alig hajt a polgársággal szemben elkövetett sérelmek és bosszantásoknak megfelelő hasznót és jövedelmet.

Nagyjában és egészben csak azok a pontok, amelyekkel a függetlenségi párt által kiküldött bizottságnak foglalkozni kell.

Tudjuk, hogy a legnagyobb, elvi jelentőségű vita az általános szavazati jog kérdésében lesz. Ott, vajjon a magyar írás és olvasni tudáshoz legyen-e kötve a szavazati jog.

Mi erre nézve csak egy jelenségre hívjuk fel pártunk tagjainak figyelmét.

A haladás ellenségei nálunk rendszerint a nemzeti eszme bő köpönyegébe burkolóznak, ha valami radikális javaslattal állanak szemben. Így van ez s így lesz ez akkor is, ha az általános szavazati jog behozataláról lesz szó, mert ezt a nemzetiségek miatt tagadják meg.

Pedig hát nem a nemzetiségek a főbb, hanem a közös hadsereg. — Amíg közös hadseregünk van, addig a nemzetiségek nem tisztelhetik e magyar állameszmét, mert a közös hadsereg csak császárt és birodalmi eszmét ismer.

Ép ezért tegyük alámira a közoktatást, hogy magyar érzelmű legyenek és lehessenek a nemzetiségi gyerekek s állítsuk fel a magyar néphadsereget, hogy magyarok legyenek a nemzetiségi ifjak.

A közös hadsereg németé, hazafiatlanná teszi még a magyart is, a magyar néphadsereg magyarrá fogja tenni még a nem magyart is. A nemzetiségek falra festett ördögötől nem kell félni.

Helyzetünk ma Ausztriával szemben olyan, hogy lehetetlen józan észszel be nem látni, miként az általunk fentebb elsorolt jogok keresztülvitelét nemcsak a magyar állameszme, de a népfenség is megköveteli.

UJDONSÁGOK.

Nemzeti ébredés.

Irtá: Balázs József.

Ide-tova négyszáz éve, Hogy lelkünknek köve szánya, Hogy reményből táplálkozunk, A világnak kacajára; Csak gunyolnak ellenségink, Hogy jövőnknek vége, vége, Hogy néptörzssé jelleme ki Hős Árpádnak büszke népe.

Fölforr a vér ereimben, Örömrá szegény til ki, A magyarnak minő sokat Kell szenvedni és eltűrni. Hát, meddig tart e kegyetlen, Eszbonlasztó, kínos játék? Hol van sietett önértékünk, Egykor bűzsen mely villámlik?

Csak türelem, csak nyugalom! Ez hangzik föl minden ajkon; Meddig várunk a jövőtől, Vezetetve némán, vakon? Merre, hol van nemzetünknek Oly régen várt Messiása, Kit ha követ, reményének Igért földét meg is lássa?

Hol van az ajk, honnan szálljon Velőtrázó, búvós hangon, Az a szózat, minden magyart És szívet mely általhasson? Hol van az ajk, mely kiáltja: Az álmoknak legyen vége, Sorakozni egymás mellé! Ébredj, ébredj Árpád népe?!

Hát csakugyan reánk tapad Gyávaságunk szegény-vádja? Hát csakugyan eszünk tovább, Parancsokra föld porába? Az a boldog, áldott idő Soha sem fog már eljönni, Mely a magyart csodás módon. Mint közikliát egygyé önti?!

De nemulj el panasz-szavam! A nemzet már ébred, ébred, A nagy harchoz öli is már Magára a kardot, vértet: Ájtára már, föléleszt Az ősrégi magyar szellem, Országszerke sorakozik, Hogy, ha kell, hát harcra keljen.

Szívetem nagy örömrzés Láng-áramként járja által, Hogy a magyar ma is megküzd, Hogyha kell, hát száz halállal; Nyelvet, jogát nem enged, Inkább elhull mind egy szál... Gúnykacajra milyen méltó, Nemsokára majd elválik!

Az aradi tizenhárom.

Kolozsvár, okt. 5.

Az aradi várnak egyik oldalán, ott emelkedik síremlékük a Nagyoknak, a Dicsőöknek, a Vértanúknak. Egyszerű síremlék, szürke, kicsi, igénytelen, minthogyha tán egy apró-cseprő utcai harcra emlékeztetné az arra járókat. Pedig hatalmasan megdubban a szívünk, ha oda visz az utunk, akárcsak ha gondolatban is. Ott fojtották vérbe a magyar szabadságharc tizenhárom nemes, glóriás alakját, egy szürke, ködös, őszi hajnalon, 1849. október hatodikán gyászos hajnalán.

A nap alig-alig mert kibújni a fellegek mögül, jelképezvén odaforrni is azt a sűrű sötétséget, a mibe bennünket akart belétemetni akkor is az osztrák pribékcsoapat.

Egymásután mentek a halálba Ők, a hős tábornokok, kik egyek voltak a nagy lelki nemességben, a krisztusi türelemben, a vágyban, a szeretetben, a lemondásban és megnyugvásában és fölöttébb egyek a szent Hazának őszinte, rajongással teli szeretetében.

A hóhírok működtek. A bakó megtette vérlázító kötelességét. A hősök vértanúká váltak, Krisztusokként magasztaltattak föl azért, mert nem tudták eladni lelküket, kardjukat és hazájukat.

S mikép Krisztust a keresztről, úgy lopkodták el a tizenhárom közül is nem egynek portetemet a gyászmezőről, dugva, csöndben, éjjel, némán, titkosan. Egyik itt van eltemetve, másik ott, harmadiknak csonkjait ki tudja merre viszi a szállongó szellő, de mind a tizenhárom ott él a szívekben, ott a gyermek, a férfi, az agastyán szívében, mélyen bevésve, kitörülhetlenül.

És Arad városának szabadságtérén ott áll évek óta már a szobor is, Huszár Adolf és Zala György mesteri, világra szóló, művészi alkotása, mely hangosan is hirdeti, hogy a mártírok emléke él.

Ott áll a tágas, szép piacon a vasráccsal körülfont, csodás, szép szobor. Örök jelkép gyanánt áll ott, arra intve hogy mivel tartozunk nekik, a holtaknak és nekik, az élőknek, kik — tudjuk, — szívesen végigcsinálnának velünk újra is október hatodikát.

És a mióta ez a szobor ott áll, azóta elkerültetik a királylaj Arad városát. Még ők haraguznak reánk, mert nem tudunk felejtetni, mert a kényszer-fátylon is keresztüllátunk, mert föllázad szívünk, vérünk, agyunk, ha arra az iszonyu, embertelen, középkorra valló, vad mészárlásra gondolunk.

Haragudjanak. A Tizenhárom s a többi vértanú emléke él. Mi nem bocsájtunk meg. Mi nem feledünk.

(b.)

— (Október hatodika.) Az aradi tizenhárom halhatatlan emlékének mély fájdalommal és szomorúsággal áldoz az egész ország. Minden város hazafias közönsége megünnepeli ezt a rettenetes napot, — csak Kolozsvár város szorítkezik az ifjuságra, mely — hálá Istennek — nem hagyja eltemetni a multak emlékeit.

A már között ünnepélyeken kívül a legsikerültebbnek ígérkezik az *Egyetemi kör gyászünnepélye*, melynek műsora a következő:

Dél előtt ünnepélyes Istentisztelet az egyetemi templomban 10 órakor és a Farkas-u. ev. ref. templomban 11 órakor. Délután 4 órakor a Redutban. 1. Himnusz, éneki a „Kolozsvári Dalkör.” 2. Megnyitó beszéd: tartja Péterfi István jh. 3. Szavalt, előadja Nagy Vincze jh. 4. Emlékbeszéd, tartja Balog Endre jh. 5. Szavalt, előadja F. Hegedűs László tj. 6. Szózat, éneki: a „Kolozsvári Dalkör.” 7. Csikay György zenekarának indulója. Belépti díj nincs!

Az unitárius kollegium ifjúsága ma délelőtt 10 órakor szintén megtartja emlék-ünnepélyét a vértanúk emlékére, a következő műsorral: 1. Ének, tartsa az ifjúsági dalárda. 2. Ina. Tartja Veress György III. éves th. 3. Szavaltat. Előadja Telkes Béla VIII. o. t. 4. Ünnepi beszéd, elmondja Percezel Gábor. 5. Zene. Előadja az ifjúsági „Apolló”. 6. Szavaltat. Előadja Ábrudbányai E. VIII. o. t. 7. Ének, előadja az ifjúsági dalárda.

Az ünnepélyeken minden hazafias érdeklődőt szívesen látnak.

— (Október 6. és az iskolák) Amint értesülünk több iskolában is tartanak ma előadást. Így — arról értesítettek benünket, hogy — a piarista gimnáziumban egyáltalában semmi nyoma sem lesz e nap jelentőségének, ami ha való, akkor ha egyéb nem, hát a lehelő legnagyobb iadolencia, mert azt fel sem tételezzük, hogy tudatosan történe.

— (A matematikai és fizikai társulat X-ik tanulóversenye.) A matematikai és fizikai társulat ez évi október hó 10-én matematikai versenyt rendez. A versenyben részt vehetnek mindazok, akik az 1902—1903. tanév végén az érettségi vizsgálatot valamely hazai középiskolán letették. A versenyben résztvevő kíváncsi a kiűzött napon délután 2 órakor a kolozsvári tud. egyetem központi épülete III-ik emeletén az ábrázoló geometriai intézet tantermében pontosan jelenjenek meg s igazolják érettségi bizonyítványukat hozzák magukkal. A kihirdetendő tételek kidolgozására 4 órai idő van engedve. A versenyzők bármilyen könyvet vagy jegyzetet szabadon használhatnak.

— (Eljegyzés.) Dorgó Albert kir. tanácsos, kolozsvári kir. közjegyző leányát, Mariskát, e hó 3-ikán, szombaton jegyezte el szentmiklósi és óvári dr. gróf Pongrácz Rudolf.

— (A „Társadalom” új tagjai.) E hó 3-ikán szombaton este tartotta a kolozsvári „Társadalom” igazgató-választmányra rendes havi gyűlést. Az ülésen dr. Kolosvári Sándor egyetemi tanár legfontosabb tárgya az új tagok felvétele volt. A tagválasztás titkos szavazás útján ejtették meg, melynek eredményeként Dávid Endre, posta- és táviró tanácsos, Igaz Lajos, kir. kultúrminiszter, Lukács Adolf egyetemi tanár, Makay Kálmán, biztosítási tisztviselő és Petri Lajos új. ellenőr lettek a „Társadalom” új tagjai.

— (Elsikkasztott Rákóczi-ünnep) Heves kifakadásban kel ki több marosvásárhelyi, függetlenségi érzelmű polgár, a marosvásárhelyi Rákóczi-ünnep rendezőbizottsága ellen, melynek keze alatt, — mint egy hozzánk érkezett levél panasolja, — hogy-hogy nem, elsikkadt, vagy legalább is a nyilvánosság kizárására zsugorodott össze a székesváros Rákóczi-ünnep. A levél szerint a szabadelvű párt elnöke, dr. Kaddebo Ferenc a főispán 1867-nek minél magasabbra való dícsítésében vélték megtalálni a helyes formát, melylyel fénykört övezhetettek Rákóczi emléke köré s így a Rákóczi-ünnep talán inkább szabadalmazott mamek ünnep volt csupán. Csofalkozással, vegyes fájdalom hatja át valónkat, látva, hogy még ott is, a vas-székesváryi tiszta városában is fejezt hajt a polgári önérték és hazafiaság a csuszamászás politikája előtt.

— (A kis-szamasi malomárok vize.) Kolozsvár sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a kis-szamasi malomárok vize f. évi október hó 12-ik napjának reggeli 3 órájától, ugyan e hó 20-ik napjának reggeli 5 órájáig el fog vetetni. Felhívának tehát az érdekeltek és vizmú tulajdonosok, hogy a malomárok medrében szükséges volt takarítás és javítási munkálatokat a felelősséggel körülről 8 napi határidő alatt mulhatatlanul hajtsák végre.

— (Az eperjesi tragédia.) Eperjesről jelentik: Stephány Nándor dr. rendőrkapitányt, akit Kiss Győző, a sikkasztó adóttit agyonlőtt, vasárnap temették el a város lakosságának impozáns részvételével. Ugyszólván a város egész népe ott volt a temetésen. A tragikus sorsu rendőrkapitányt Draskóczy Lajos evangélikus lelkész búcsúztatta el megindító beszéddel. A temetés költségeit a város fűdözte. Az özege segítésére mozgalmat indítottak.

— (Dr. Marsalkó Tamás) egyetemi tanár lakását áthelyezte Mátyás királytér 12. sz. a. a Nagy Gábor házába.

— (A merénylet) Bajáról jelentik: Szombaton este, amikor Reich Aladár, Bedőházi János, Pozsgai Miklós, Darányi Soma, Benedek János és Barta Ferenc képviselők Bajára érkeztek, derült ki, hogy a vonat ellen, amely őket hozta, merényletet terveztek. Ismeretlen tettes a váltóból kiszedte a csavarakat és ezért csak cammogva lassan jött a vonat. Schreir Simon vasúti vendégfogó vette észre legelőbb a „merényletet” s így elejét vehették a balesetnek.

— (Agyonvert tolvaj.) Halálos kimenetelű vérengzés történt — mint nekünk írják — vasárnap éjjel a Szerencs és Satoraljaujhely közötti vonatszakaszon, körülbelül 60—70 galíciai églavető munkás utazott Kőbányáról, hogy visszatérjenek hazá-

jukba Galiciába. Ezek a szegény munkások, akik tavasztól kezdve mostanáig dolgoznak a rákosi églavetőárokban, magukkal vitték az egész évi keresményüket.

A munkások nagyrésze már a fel-szálláskor ittas volt, de azért még a vonatra is vittek pálinkát, a mit el fogyasztottak. Az italtól elbódított emberek utközben elaludtak. Ezt az alkalmat egy Szavniczki Leo nevű munkás, a ki teljesen józan volt, arra használta fel, hogy társait meglopja.

Szavniczki ügyesen kivágta az alvó emberek zsebeit és ily módon Polyeszka Mihálytól 260 K-t, Vrotocki Vladislávtól 290 K-t, Szmirák Brunótól 94 K-t és Kesteczki Jánostól 110 koronát lopott el.

Polyeszka Mihály fölébredt és először is pénzéhez nyúlt s rémülve vette észre, hogy pénze hiányzik.

Lármát csapott, mire a többiek is fölébredtek. A károsult emberek rögtön sorra kutatták a munkásokat.

Szavniczkit is kikutatták, miközben a batyujában az egyik károsult pénzárcaját megtalálták. Erre aztán valamennyien a tolvajra rohantak; ki késsel szurkálta, ki botot vert, ugyanarra, hogy mikor a vonat Perbenyik állomás közelébe ért, a tolvaj eszméletlenül hevert a kocsi padlóján.

Az állomásfőnök intézkedésére a csendőrök leszállították a vonatból a gyilkosokat s a halottakat is bevitték a hullaházba. Az agyonvert ember ruhájában megtalálták az összes ellopott pénzeket.

— (Rejtélyes gyilkosság a budapesti keleti pályaudvaron.) Rejtélyes bűntény foglalkoztatja most a rendőrséget. Szeptember 28-án a keleti pályaudvar félre-eső helyén véreben fetrengve találtak egy férfit. Nyaka késsel át volt vágva s már halott volt. A halottat úgy fedezték fel, hogy a félreeső hely már órák óta el volt foglalva, úgy, hogy az illetőt az illemhelyes asszonyok. Zorogatt az ajtón, nem kapott választ. Végre szölt a rendőrség, aki aztán felülről bemászott a házikóba s ott találta véreben az ismeretlen. Jelentést tett az esetről és konstatálták, hogy öngyilkosságról van szó. Az ismeretlen bement a házikóba s ott egy késsel elvágta a nyakát. A kés is mellette fektült. Uri ruha volt rajta, a kezét ápolta, finomak 40—50 éves lehetett. Kalapjában e felírás olvasható: „K. J. Heiner János Zala-Egerszeg.” K. J. nyilván a név kezdőbetűi. Heiner pedig a kalapos cég. Egyéb tárgyakat, melyekről kitérnie lehetne következtetni, nem találtak nála. A holttestet elvitték a boncoló intézetbe, ahol tegnapelőtt boncolták fel. Az orvosok itt azt a megdöbbentő tényt konstatálták, hogy az öngyilkosság itt kizártnak látszik, tehát bűnténynek kellett történnie.

A boncolási jegyzőkönyv megállapítja, hogy a nyakon látott seb formája, iránya és mélysége kizárja azt, hogy valaki a saját kezével ejtse magán ilyen sebet, tehát csak idegen kéz vághatta el a torkot. Ennek konstatálása után az orvosok a boncolást abbahagyták s nyomban megküldötték a jegyzőkönyvet a rendőrségnek. A rejtélyes ügyben Saly rendőrtanácsos vezeti a vizsgálatot, a ki kint a volt helyszínén. Nyom még nincs. A rendőrség azt hiszi, hogy ha valóban bűntény történt, a gyilkos ment áldozatával az illemhelyre s ebből arra következtetnek, hogy kéjgyilkosság történthetett.

— (Öngyilkosság az utcán.) Furcsa világot vet társadalmi viszonyainkra az alábbi eset, a mely tegnap reggel Budapesten történt a keleti pályaudvar közelében. Egy szegény munkásemberről van szó, a ki betegsége miatt nem tudott munkát kapni és így nem tudta magát fentartani. Hetek óta rosszul táplálkozott, sőt még nap óta semmit sem evett és hónapok óta a szabad ég alatt aludt. Koldulni röstell és mivel az éhhalál borzasztó kínjainak nem akarta magát kitenni, inkább öngyilkosságra vetemedett. Lantos Pálnak hívják a szerencsétlent. — Gépgyári munkás, 29 éves és nőtlen ember. Még a múlt évben egészséges ember volt, de aztán ölmérgézzel kapott és a kórházba került. Julius hónap elején került ki innen. Az orvosok operálták, de a régi egészséget nem tudták többé visszaadni. — Lantosnak a Ferenc-városban van egy bátyja, aki nagy tojáskereskedő és vendégfogó. A kórházból kijövet oda fordult segítségért, de ez kilökte két nap múlva ezzel a kijelentéssel:

— A házam nem kórház; aki itten élni akar, annak dolgozni kell!

Lantos Pál érzékeny ember volt s nem hagyta magának még egyszer azt mondani és távozott bátyjától. A pályaudvar közelében keresett munkát s néha-néha akadott oly utas, aki csomagját elvitette vele, de akkor meg összeütközésbe került a pályaudvar közelében levő hordárokkal, akik nem tűrnek konkurenciát. A várossalget lakosai között élt, gyümölcseivel táplálkozott, — sokszor egy hétig sem evett kenyérrel sem. Úgy élt ebben a gazdag városban, a hol annyi az ételhulladék, mint egy nagy vadon erdőben. A szerencsétlen ember tegnap reggel a köztetetőn uton vándorolt a retentő éhségtől kizokoztatva. Egy üzlet elé érve, a hol mázolók munkások dolgoztak, a földön sósavas palackot pillantott meg.

— Úgy is éhen kell halnom — mondta — inkább megmérgezem magam. Ezzel felkapta a sósavas palackot és kiürítette tartalmának jó részét! A szerencsétlen a dolog kórházba vitték, ahol most haldoklik. Az orvosok konstatálták, hogy az éhínség kiűtött volna rajta, mert már vagy n'gy nap óta semmit nem evett.

— (Ó-Budán kísértetek járnak.) Óbudán néhány nap óta ismétlődnek azok a rejtélyes kődobások, melyek tavaly a Ferencváros közönségét tartották izgalom-

ban. Most a Vihar-utca 13-ik számú házára hull a kő és törnek az ablakok, mint a parancsolat. Négy-öt napja reggel és este hét órákor középórduz a 13. sz. házra, melynek lakói közül többen ma már valósággal odahagyják az „istentelen” tanyát. — Az összes udvar felől ablakok be vannak zárva. Pontban hét órákor indul meg a középórdu, amelynek kövei oly sűrűn hullanak, hogy az máris kétségtelenné látszik, hogy nem szellem röpíti a veszedelmes kődarabokat az „elátkozott házra,” hanem a szellemek egész részvénytársasága. — A rendőrség már több nap óta erősen nyomozza a tetteseket, kiknek kilétét eddig épp úgy nem sikerült kinyomozni, mint ahogy mindmáig kiderítetlen az is, hogy kik dobálták a követet tavaly a Ferencvárosban. Mindössze annyi bizonyos, hogy ugylátszik, mintha a szomszédház udvarából erejének a kődobások. A rendőrség megszállva tartja az egész környéket, melynek lakói természetesen nagyon izgatja ez a rejtélyes eset. Vasárnap már a pesti oldalon is szélben beszélték az ó-budai esetről, melynek kitapasztalására csapovonultak át az emberek Ó-budára. A rendőrség néhány közismert csavargót gyanúsít a legujabb kődobással. A gyanúsítottak rendszerint a közelben tanyáznak, most azonban teljesen nyomon vesztett úgy, hogy a rendőrség nem tudta eddig őket előállítani. A nyomozás folyik.

x Egy földszinti negyed-páholypáros bérlőnapokra kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Új regényünk!

Lapunk mai számában a legkiválóbb amerikai humorista Mark Twain

Az ellopott fehér elefánt.

(The Stolen White Elephant)

című mulattató és szellemes fordulatokban gazdag elbeszéléseinek közlését kezdtük meg. A világhírű humoristának egyik legsikerültebb alkotása. — Előre is felhívjuk reá olvasóközönségünk szíves figyelmét.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, kedden, 1903. okt. 6-án:

II. Rákóczi Ferenc fogsága.

Történelmi dráma 5 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán, okt. 7-én:

SAN-TOY.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedden: II. Rákóczi Ferenc fogsága.

(Bérlet 6. sz.)

Szerdán: San-Toy. (Bérlet-szünet I)

Csütörtökön: San-Toy. (Bérlet-szünet II)

Pénteken: San-Toy. (Bérlet 7. sz.)

Szombaton: San-Toy. (Bérlet 8. sz.)

Vasárnap délután: Brankovics György.

Ifj. előadás.) Este: San-Toy. (Bérlet 9. sz.)

* Éjjeli menedékhely Nagyon kis közönség gyűlt össze tegnap este a színházban az „Éjjeli menedékhely” előadására. De az a kis közönség igaz gyönyörűséggel élvezte az előadást, mely a jobbik közé tartozott. Sokat tapsoltak: Megyeri Dezső, a ki darab egyik legjellegzetesebb alakját a színészt játsza. A többiek is: Szakács, Tompa, Szegő, Dezséri, Kassai, Mészáros művészi erejük legjavát vitték bele szerepük kidolgozásába és így Gorkij szenzációs darabjának szerepei nálunk mindenestire elsőrendű ábrázolóira találtak.

* Magyar színészet Nagyszébenben B. Polgár Béla első erdélyi színházban az „Éjjeli menedékhely” előadására. De az a kis közönség igaz gyönyörűséggel élvezte az előadást, mely a jobbik közé tartozott. Sokat tapsoltak: Megyeri Dezső, a ki darab egyik legjellegzetesebb alakját a színészt játsza. A többiek is: Szakács, Tompa, Szegő, Dezséri, Kassai, Mészáros művészi erejük legjavát vitték bele szerepük kidolgozásába és így Gorkij szenzációs darabjának szerepei nálunk mindenestire elsőrendű ábrázolóira találtak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

V. M. Budapest. A cikket megkaptuk, hozzuk, köszönjük. Nehogy azonban a címzés miatt lekéssék esetleg egy-egy küldemény, kérjük további becses dolgozatait, vagy a fellelős szerkesztő, vagy még inkább a szerkesztőség címére juttatni.

Deák Ferenc emlékezteté. A százéves születési évforduló alkalmából írt költeményt sajnálatunkra nem közölhetjük, a kéziratot azonban kivételesen megőrizzük és visszaadjuk, hogy azt esetleg máshelyütt felhasználhassa. Kérjük, próbálkozzék nálunk egyébbel alkalmissal.

Baranya-Bikal. A küldeményeket köszönjük, a gratulációt nem küldem, a kérezt címmel azonban — sajnálatunkra — nem szolgálhatunk.

Táviratok

Khuen-Héderváry a királynál.

Budapest, okt. 5. é. 12. ó.

A „Neue Freie Presse” szerint kétségtelen, hogy ő Felsége holnap végre elfogadja már Khuen-Héderváry gróf lemondását.

A többszörösen bukott miniszterelnök mai kihallgatása után ezeket mondotta a hozzáserelő hírlapíróknak:

Ő Felsége hosszabb kihallgatáson fogadott, mely alkalommal bő részletezéssel előadta lemondásom okait. Ő Felsége meghallgatva ezeket, egyelőre fönntartotta elhatározását.

Az új kormány megalakítása.

Budapest, okt. 5. é. 12. ó.

Az „Esti Ujság” véleménye szerint a szabadelvű párt jórésze abban a nézetben él, hogy a király Széll Kálmánt, vagy Hódossy Imrét bízze meg a kabinetalakítással. — A szélsőbaloldalon azonban nem hiszik, hogy sikerülne Széllnek a békét helyreállítani, annál kevésbbé, mert ő a Házban többször is ellene nyilatkozott a nemzeti követelményeknek.

A válság ügyében különben ma hosszasan tárgyaltak a parlamentben gróf Apponyi Alberttel, gróf Zichy Jenő és Polgár Ferenc.

Körber a királynál.

Bécs, okt. 5. é. 12. ó.

Ő Felsége ma délnél hosszasan kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt, kivel természetesen ismételt megbeszélésre kerültek a magyar viszonyok is.

A Rákóczit gyalázó evang. lelkész ügye.

Pozsony, okt. 5. éjjel 12 ó.

A pozsonyi evangélikus konvent ma tárgyalta Schmidtt Jenő lelkész ügyét, ki Rákóczi Ferenc emléke ellen nyilvánosan gyalázó hangon nyilatkozott. A tárgyalás alatt sokan hevesen és rosszalólag szólottak közbe Schmidt Jenő ellen, minthogy azonban ő nyilatkozatát a sajtóban visszavonta, ügye fölött a konvent napirendre tért.

Lajos Viktor főherceget meglőtték.

Budapest, okt. 5. é. 12. ó.

Abbáziából jelentik, hogy ott ma délelőtt Lajos Viktor főherceg fűrdése közben a főherceg kabinjából két aranyórát, láncát, pecsétgyűrűjét és egyéb ékszereit ellopott. Valamennyi ékszer drága emlék volt Erzsébet királynétól és Miksa császártól. Nyomban a legszigorubb és legszélesebb körű vizsgálatot léptették folyamatba de minden ebbeli igyekezet eredménytelen maradt. A vakmerő tolvajlásról azonnal értesítették a budapesti főkapitányságot is.

A szerb király, mint hadur.

Budapest, okt. 5. é. 12. ó.

Belgrádból jelentik: Péter király és kormánya között állandó a torzalkodás. A vizsly legujabb oka az, hogy a király magának tartja fel a jogot, hogy olyan férfit nevezzen ki hadügyminiszternek, akit ő akar s a kinevezés dolgában ne kelljen meghallgatni a pártok előterjesztéseit. A király nem politikust, hanem tisztára csak katonát akar hadügyminiszternek.

A kormány a királynak e szándékát a leghatározottabban ellenzi s a szerb alkotmányba ütköznek tartja. Azzal érvel, hogy a szerb hadsereg néphadsereg, amely a király nem rendelkezhetik föltétlenül. Péter király viszont nem hajlandó engedni álláspontjából.

Budapesti gabona-tözsde.

Ugy a készáru, mint a gabona-üzlet gyengén tartott irányzatú. Jegyeztetett:

Buza okt.	764—47
Buza 1904. ápr.	765—66
Rozs okt.	613—17
Zab okt.	535—36

REGÉNY.

Az ellopott fehér elefánt.

(The Stolen White Elephant)

Írta: Twain Márk.

(1)

Fordította: M. A.

Az alább következő csodálatos históriát egy ur beszélte nekem, a kivel utazás közben, a vasuti kocsiiban ismerkedtem meg. Ez a gentleman úgy a hatven évi körül járhatott s jószabasu arcának őszinte, becsületes kifejezése arra vallott, hogy minden szót, amit mond, tiszta igazság. A következőket beszélte el:

Úraságod valószínűleg tudja, hogy Sziámban mily nagy tiszteletnek örvend a fehér elefánt. Azt is tudja, hogy a királyoknak van szentelve, kizárólag királyok tulajdonát képezheti, — rangban még talán a királyi hercegek fölött áll, mert minden jó szími alattvaló nemcsak tisztelni, hanem imádni is köteles. Általánosságban elég ennyi róla. Mintegy öt évvel ezelőt történt, hogy a Nagy-Britannia és Sziám között kitört határvillogások közben hirtelen kiderült, hogy Sziámok nincs igazsá. A békét hamar megkötötték, új szerződés került, a mely természetesen nem Nagy-Britanniára nézve volt hátrányos s Anglia képviselője kinyilatkoztatta, hogy meg van elégedve s legyen felelő minden a mi történt. Sziám királyi ennek nem kevésbé örült s részint, hogy hálafelek kifejezést adjon, részint pedig, hogy az ellene irányuló hangulat utolsó maradványát is elenyésztesse, — elhatározta, hogy Anglia királyiőfének ajándékot küld, a mi keleti felfogás szerint a legbiztosabb eszköz arra, hogy valaki egy régi ellenségei kibékítsen. Ez az ajándék nemcsak királyt kellett legyen, hanem olyan, a mi még királyok között sem mindennapi, mi lehetett volna pedig királyibb, mint egy fehér elefánt?

Az indiai kormányzatnál azon időben elfoglalt állásom olyan volt, hogy engem szemeltek ki arra a fontos küldetésre, hogy az ajándékot ő Felségének elszállítsam. Erre a célra nekem s a fehér elefánt kíséretének felszerelték egy hajót s rövid idő alatt elérkeztem New-Yorkba, a hol királyi szállítványomat az egyik legelőkelőbb városnegyedekben, Jersey-lity-ben helyeztem el. Kénytelen voltam az utazást itt megszakítani, mert az állat egészsége megkövetelte, hogy pihenjen, mielőtt az utat folytatnám.

Egy pár napig minden a legjobban ment, de aztán elkezdődtek a bajok. A fehér elefánt ellopott! Egy sötét éjszakán legedesebb álmaimból költöttek fel ezzel a rettenetes hírről. Egy néhány percig magam kívül voltam az aggodalomtól és ijedségtől. Lassanként jöttem magamhoz, nyugodtabb lettem s elkezdtem gondolkodni. Nemskára tisztában voltam a teendőmkel, a mi annál könnyebb volt, minthogy egyetlen olyan ut volt csak, a mely eredményre vezethetett. Dacára a késő éjszakának, a lehető legnagyobb gyorsasággal bementem New-Yorkba s ott a legelső rendőrt megkértem, hogy vezessen a detektívek központi laktanyájára. Szerencsére elég korán érkeztem, mert a detektív-osztály főnöke, a híres Blunt felügyelő, éppen haza akart már menni.

Középtermű, széles vállú férfi volt, ha valamin gondolkozott, olyan redőkbé szedte a szemöldökét s úgy tette a mutatóuját a homlokára, hogy bárki első látásra meg lehetett győződve, hogy nem közönséges ember. Egész kinézése bizalmat öntött belém s kezdetem remélni.

Elbeszéltem a történet szerencsétlenségét. A legkevésbbé sem izgatta fel, úgy látszott, hogy megrendíthetetlen önuralmára annyi hatást sem tett történetem, mintha arról értesítettem volna, hogy a kutyámat lopták el. Felszóltott, hogy üljek le s aztán nyugodtan mondta:

— Engedje meg, hogy egy kissé gondolkozzam.

Ezekkel a szavakkal leült íróasztalához s fejét kezdte támasztatni. A szoba másik oldalán egy pár hivatalnok dolgozott; tollaik serege volt az egyetlen zörrej, a mi a következő 5—6 perc alatt hallható volt. Eddig ült a felügyelő gondolatokba merülten. Végre felemelte fejét s volt valami az arcában, a mi tudomra adta, hogy a nagy munka készen van: elkészült a terv. Megszólalt s hangja tompán és kifejezőteljesen csegett:

— Ez nem közönséges eset. Minden lépést a legnagyobb vigyázattal kell tennünk; minden intézkedés biztosítva kell legyen, mielőtt a legközelebbihez fogunk. S titoktartás a fődolog, a legmelyebb, a legteljesebb titoktartás. Senkinek se szóljon a dologról, a hírlap tudósítónak sem; azokat majd én értesítem. Ők csak azt tudják meg, a mit én célserűnk látok közölni.

(Folyt. köv.)

Fellelős szerkesztő:

HERCEG JENŐ.

Lapfőigazgató:

GOMBOS FERENCZ.

Ki eladó házát gyorsan eladni, ... vagy ...

Kiadó lakását gyorsan kiadni akarja, forduljon a házak adásvétel és bérbeadás nyilvántartási vállalatához, hol úgy vételre, mint bérbevenni lakáskeresők leggyorsabban jutnak kedvező eredményre.

Ertekezni: d. u. 3—5-ig. (Belkirály-2618. utca 16. szám. 28—60

Rei Sándor

férfi ruhakereskedőnél

a tanács háza alatt

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală — BCU Cluj-Napoca

1 férfi öltöny 4 irtól.
1 fiúöltöny 1 irt 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 irtól kezdve
kapható csakis a Tanács háza alatt,

Száma. 877—1903.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzétette, hogy a Kolozsvár városi kir. bíróságnak 1902. évi VI. 1526/1. számú végzése következtében dr. Bruckner Antal csődtörvények ügyvéd által képviselt Goldman Izidor csődtörvények javára Zágoni Józsefnek ellen 57 kor. 80 fillér s jár. erejéig 1902. évi november hó 12-én fogantatott kiadású végrehajtás útján fel- és lefoglalt és 953 koronára becsült következő ingóságok, úgy mint: szarvasmarha, ló, szekér, szén, trágya nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a fent irt kir. bíróságnak 1902-ik évi VI. 1506/4. számú végzése folytán 57 korona 80 fillér lőke-következtében, ennek 1900. évi november hó 5-ik napjától járó 5% kamatai, váltódíj és eddig összesen 57 korona 6 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Zápolya-utca 19. sz. alatt alperes lakásán leendő eszközölésére 1903. évi október hó 7-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen napon megjelvezéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsúson alul is el fogadják.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kiadási jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi szeptember hó 21-ik napján.
Pap Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Száma: 1884—1903.

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzétette, hogy a Kolozsvár városi kir. bíróságnak 1901. évi Sp. I. 858/5. számú végzése következtében dr. Papp József ügyvéd által képviselt öz. Bányai Béláné javára Friedmann Adolf ellen 200 korona s jár. erejéig elrend. 1903. évi augusztus hó 25-én fogantatott kiadású végrehajtás útján felülfoglalt és 988 koronára becsült következő ingóságok, úgy mint: bútorok, szőnyegek stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek fent irt kir. bíróságnak 1903. évi VI. 1354/2. számú végzése folytán fent irt tőkekövetkeztében és egyéb bírólag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Teleki-utca 12. szám alatt leendő eszközölésére 1903. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen napon megjelvezéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek szükség esetén becsúson alul is el fogadják.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kiadási jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi szeptember hó 16. napján.
Ligeti József,
kir. bírósági végrehajtó.

Figyelem!

Kézimunkákhoz

szükséges hozzávalók úgy mint:

Kínzóselemek, Valamint: Gyapot,
Fényfonalok, Len és Spárgavásznak,
Függőnyecznák, Minták. 2680 10—20

x Iskolai Ösztálymunkák x

nagy választékban találhatók:

ÁKONTZ SÁNDORErdélyrészt legregibb kézimunka-,
kötött- és rövidáru raktárában

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Városházor).

Alapított 1830.

Stein S. és Társa

Első erdélyi kizárólagosan

leány és fia ruházati cikkeivel foglalkozó üzlete

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 2. szám.

megnyitlik e hó folyamán.

Jutányos árak mellett szép

Leányka kabátok, gallérok.

Fiu kabátok. — Leányka ruhák.

Fiu ruhák. — Leányka kalapok.

Leányka sapkák. — Fiu kalapok, sapkák.

Csecsemő kelengye. — Karisnyák, kamásnik.

Keresztelő készletek. — Fiu fehérnemű.

Leány fehérnemű. — Leány kötének.

Es még több fel nem sorolható cikkek, melyek a szakmába tartoznak. — Kérem a n. é. közönséget ezen új és rég óhajtott vállalatomat becses pártfogására venni.

Intézet leány és fiu fehérnemű
dús választékban! — — — — —

2746 6—10

Braun Mihály

hangszerkészítő

KOLOZSVÁRT,

Wesselényi M.-u 18.

Nagy raktár az

összes hangsze-

rekben.

Nagy

javítóműhely.

Árjegyzék ingyen és

bérmentve.

Deutsch Józsefférfi-ruha áruház Kolozsvárt,
Mátyás király-tér 30. sz. alatt.

Férfi-, fiu- és gyermekruhák a legelőnyösebb árak mellett szerezhetők be!

Új kályha-raktár!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy

Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 7.

szám alatt egy dús választékú

kályharaktárt nyitottam

melyben a saját műhelyemben, Kőkeri-utca 14. sz.

rendkívül erős és tűzálló fehér anyagból készülnek

a legszebb Dániel honi kályhák.

Takarék-tűzhelyek és más elegáns stílusú
kemencékben kívül a legjobb és legszebb gyárt-
mányú majolika és ó-német kályhák, a
Budapesti és budapesti magyar gyárakból. —

Porcellán fürdő-kádak és

falburkolatok készíttetnek!

Kályhák átalakítását, takarítását és javi-

tását pontosan, jótállás mellett elvállalom.

A nagyérdemű közönség hazafias párt-

fogását kérve, maradok mély tisztelettel

GECSÉ LAJOS.

Tisztelettel értesítjük a n. é.

helybeli és vidéki közönséget,

hogy bevásárlási utainkból

hazaérkezvén, az elis-

mert elsőrangú gyárosoktól

sikerült igen jutányosan az

őszi- és téli évadra

FÉRFI és NŐI

szébbnél-szebb szöveteket

beszerezvünk, — melyeket

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 40.

szám (saját ház) alatt levő

nagy posztóraktárunkban

árusítunk.

Raktáron vannak a legfinomabb

magyar, angol és brünni, vala-

mint francia és skót gyártmányú

szövetek a legdivatosabb minőség-

ben. Papok részére felülőknek, téli

kabátoknak, szalon ruháknak nagy

választék. Továbbá egyenruhákak

előírás szerinti kelmékben.

Nők részére csak a legfinomabb

és legújabb divatu angol és skót gyárt-

mányú szövetek: kosztümöknök

és gallérokak oly szép minőség-

ben, hogy a legkényesebb izlésnek

is meg tudunk felelni.

Videki megrendelőknek kívá-

natra mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szíves pártfogá-

sát kérve, biztosítjuk egyúttal jütá-

nyos és pontos kiszolgálásról.

MOSOVITS B. ÖRÖKÖSEI

Zauderer, üzletvezető.

Pénz-kereset!

ügynökök a SZÉPIRODALOM

terjesztésére vidékre, magas

jutalék, esetleg fix fizetés

mellett — azonnal felvételnek!

Ajánlatok levélben:

Kolozsvárt, Fellegrvári-út 95. sz. a. intézőndök.

Eladó ingóságok

a téglagyárban!

Kolozsvárt, a Rákóczi-úton

fekvő téglagyári telepen

egy fekvő gőzgép, két gőzkazán

— keskeny vágányú vasuti sinek —

és hozzávaló tolokocsik, jó karban lévő téglaprés,
többrendbeli sinek faanyagjai és a téglag-
yártáshoz tartozó egyéb eszközök stb.

szabad kézből eladók!

Ugyanezen telepen nagyobb mennyi-
ségű épület-tégla áll még a verő-
közönség rendelkezésére. o o o o

Értekezhetni:
a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rész-
vény-társaságnál a hivatalos órák alatt.

Joánovics Testvérek

= ezelőtt KATÓ J. =

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség tudomására hozni, hogy a Kolozs-
váron jól ismert

Kató J. fényképészeti

műtermet — átvettük

s fenti cég alatt folytatjuk.

Ajánljuk elsőrendű műtermünket, mely
újonnan berendezve a legmesszebbmenő kívá-
naknak is megfelelő.

Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak!

A volt KATÓ J. cég minden felvételéből
utánrendelések elfogadotnak!

Gyermekfelvételekben
specialisták!**fényképészeti- és festészeti műterme**

Mátyás kir.-tér 32. Kolozsvár. Telefon: 150. szám.

Squarellek és olajfestmények

úgy természet, mint képek után jó t-
állás mellett a legkínzóbb kivitelben ké-
szíttetnek. Nagyítások platin

pigment- és fényes papíron.

Csoportok egyletek és családok

számára. Házonkívüli felvételek.

Képek minden nagyságban és minőségben!

Midőn ezeket a n. é. közönségnek tudomására hozzuk,

kérjük szíves pártfogását. Tisztelettel

2723 10 50 JOÁNOVICS TESTVÉREK.

A volt KATÓ J. cég minden felvételéből

utánrendelések elfogadotnak.

Kalapujdonságok! = Fehérneműek!**Bittó Rezső * Kolozsvárt,**

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT**Ujdonságait!**

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Nyakkendő különlegességek!

Czipő- és sport-cikkek!

Minden nállam vasárnap, javított óráért 2 évi jótállás!

Olcsó órajavítási és

aranyműves műhely!

Őszi J. Kolozsvár

Unió-utca 7. sz.

Zsebóra tisztítás K. 1.20-tól feljebb

„ rugó K. 1.20-tól „

„ üveg — 40-től „

„ mutató — 30-tól „

Gyűrű forrasztás — 80-tól „

Gyűrűk — 60-tól „

Aranyjavítások — legolcsóbban!

Tartós, lelkiszerető munka!

Óráig 40 fillér!

Órás- és ékszerüzlet átvétel!

Babos Sándor ur órás- és ékszerész

üzletét a mai napon átvetttem és azt

Wesselényi Miklós-utca 16-ik sz. alatt

arany-, ezüst-órák és ékszerekkel

újonnan berendeztem!

Javításokat az új rendszer szerint mechanikailag a

legolcsóbban elkészítek és vidéki megrendeléseket

2782 1/15 elfogadok és pontosan eszközölök.

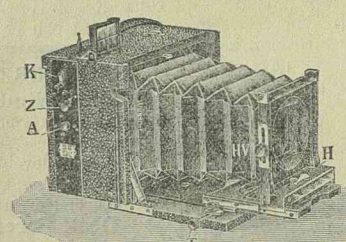
Hájek Miksa órás- és ékszerészMátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.**Schuster Emil**Norinbergi, díszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképészeti kellékek árúraktára Kolozsvárt.

Telefonszám:

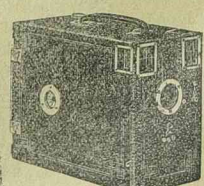
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Gramophon Társaság hangosan beszélő-
Amerikai Gramophon zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyszintén az

Fényképészeti kellékekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek a
leghibesebb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kellékeket eredeti
gyári árak mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereikből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolveröltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipők, csizmak, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan bőr- és teveszörkábátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszarvasbörkábátok, szőrmével bélelt és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

